

1017.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

("Službeni list Crne Gore", br. 080/20 od 04.08.2020)

NAPOMENA IZDAVAČA:

Tekst propisa je preuzet iz elektronskog izdanja Službenog lista Crne Gore br. 80 od 04.08.2020. godine, objavljenog na sajtu Službenog lista 04.08.2020. godine.

Tačan broj strane i datum objavljivanja pomenutog Službenog lista biće ažuriran po objavljivanju njegove štampane forme.

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, koji je donijela Skupština Crne Gore 26. saziva na Osmoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini, dana 30. jula 2020. godine.

Broj: 01-1599/2

Podgorica, 31. jul 2020. godine

Predsjednik Crne Gore,

Milo Đukanović, s.r.

Na osnovu člana 82 tačka 2 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 26. saziva, na Osmoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini, dana 30. jula 2020. godine, donijela je

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

Član 1

U Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službeni list RCG", br. 54/03, 39/04, 61/04, 79/04, 14/07 i 47/07 i "Službeni list CG", br. 79/08, 14/10, 78/10, 34/11, 66/12, 38/13, 61/13, 60/14, 10/15, 44/15, 42/16 i 55/16) u članu 9 stav 3 poslije riječi "zakonom" tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "odnosno zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje".

Član 2

U članu 17 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

"Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 66 godina života (muškarac), odnosno 64 godine života (žena) i najmanje 15 godina staža osiguranja.

Osiguranik stiče pravo na starosnu penziju kad navršši 40 godina staža osiguranja i 61 godinu života".

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"Pravo na starosnu penziju, u skladu sa stavom 3 ovog člana, može se ostvariti do 31. decembra 2021. godine."

Član 3

Član 17a mijenja se i glasi:

"Osiguranik stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kad navršši 63 godine života i najmanje 15 godina staža osiguranja".

Član 4

U članu 18, u uvodnoj rečenici stava 1, riječi: "stav 1" zamjenjuju se riječima: "st. 1 i 2".

Član 5

U članu 27a riječi: "67 godina života" zamjenjuju se riječima: "66 godina života (muškarac), odnosno 64 godine života (žena)".

Član 6

U članu 29 stav 5 riječi: "vrijednosti penzije za jedan lični bod" zamjenjuju se riječju "penzije".

Član 7

U članu 37 stav 1 tačka 1 riječi: "penzijskog staža" zamjenjuju se riječima: "staža osiguranja".

U tački 2 riječi: "penzijski staž" zamjenjuju se riječima: "staž osiguranja".

Član 8

U članu 39 stav 5 riječi: "u pogledu penzijskog staža" zamjenjuju se riječima: "u pogledu staža osiguranja".

Član 9

U članu 42 stav 1 tačka 1 riječi: "ili najmanje deset godina penzijskog staža" brišu se.

U stavu 2 riječi: "penzijskog staža" zamjenjuju se riječima: "staža osiguranja".

Član 10

Poslije člana 43 dodaju se dva nova člana koji glase:

"Član 43a

Pod uslovima koji se primjenjuju za bračnog druga pravo na porodičnu penziju može ostvariti životni partner umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava iz člana 42 ovog zakona, koji je zaključio životno partnerstvo sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola.

Pod uslovima koji se primjenjuju za lica iz člana 43 stav 1 tačka 2 ovog zakona pravo na porodičnu penziju može ostvariti dijete partnera iz stava 1 ovog člana kojeg je umrli osiguranik, odnosno korisnik prava izdržavao."

Član 43b

Pod uslovima koji se primjenjuju za bračnog druga pravo na porodičnu penziju može ostvariti i vanbračni drug umrlog osiguranika, odnosno korisnika prava iz člana 42 ovog zakona, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi:

- ako je vanbračna zajednica trajala najmanje tri posljednje godine prije smrti osiguranika, odnosno korisnika prava, ili
- ako je trajanje vanbračne zajednice od njenog zasnivanja do smrti osiguranika, odnosno korisnika prava bilo kraće od tri godine, a u toj vanbračnoj zajednici je rođeno zajedničko dijete.

Postojanje vanbračne zajednice utvrđuje se u vanparničnom sudskom postupku".

Član 11

U članu 46 stav 2 riječi: "24 godine života, ako pohađa fakultet" zamjenjuju se riječima: "25 godina života ako studira".

Stav 3 mijenja se i glasi:

"Studiranjem, u smislu stava 2 ovog člana, smatra se pohađanje osnovnih, odnosno master studija."

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

"Ako dijete koje pohađa srednju školu navršši 19 godina života prije završetka nastavne godine, pravo na porodičnu penziju mu pripada do dana kada se, u toj kalendarskoj godini, računa trajanje nastavne godine, prema zakonu kojim se uređuje obrazovanje i vaspitanje.

Studentu čije studije traju preko pet godina, koji do dana kada je navršio 25 godina života nije završio studije, pravo na porodičnu penziju pripada do dana kada se u kalendarskoj godini u kojoj je navršio 25 godina života računa trajanje studijske godine prema zakonu kojim se uređuje visoko obrazovanje."

Stav 6 mijenja se i glasi:

"Dijete sa smetnjama u razvoju, u skladu sa propisima o vaspitanju i obrazovanju djece sa posebnim potrebama, stiče pravo na porodičnu penziju i ona mu pripada od prestanka zaposlenja, odnosno obavljanja samostalne djelatnosti."

U stavu 7 riječi: "st. 2 i 3" zamjenjuju se riječima: "stava 2".

Dosadašnji st. 4, 5, 6 i 7 postaju st. 6, 7, 8 i 9.

Član 12

U članu 47 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Odredba stava 2 ovog člana primjenjuje se i ako pravo na porodičnu penziju imaju i vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, i životni partner u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, ako je vanbračna zajednica prestala, odnosno životno partnerstvo raskinuto, a pravosnažnom presudom im je dosuđeno pravo na izdržavanje."

Član 13

U članu 50 stav 1 riječi: "od 25% prosječne mjesečne zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini" zamjenjuju se riječima: "najniže penzije iz člana 29 st. 3 i 4 ovog zakona i ako je sa umrlim osiguranikom, odnosno korisnikom do njegove smrti imao isto prebivalište".

Član 14

Član 58 mijenja se i glasi:

"Vrijednost penzije za jedan lični bod usklađuje se od 1. januara tekuće godine, na osnovu statističkih podataka, sa kretanjem potrošačkih cijena i prosječnih zarada zaposlenih na teritoriji Crne Gore u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi, i to:

- u procentu koji predstavlja zbir 75% procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i 25% procenta rasta, odnosno pada zarada ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena veća od stope promjene indeksa zarada, ili jednaka toj stopi;
- u procentu koji predstavlja zbir 25% procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i 75% procenta rasta, odnosno pada zarada ako je stopa promjene indeksa potrošačkih cijena manja od stope promjene indeksa zarada.

Usklađivanje penzije vrši se u roku i na način iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, ako bi procent koji predstavlja zbir procenta rasta, odnosno pada potrošačkih cijena i procenta rasta, odnosno pada zarada iz stava 1 ovog člana doveo do negativnog usklađivanja, vrijednost penzije za jedan lični bod i penzije se ne usklađuju.

Opšti akt o usklađivanju penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod iz st. 1 i 2 ovog člana donosi Fond."

Član 15

U članu 66 stav 1 tačka 3 poslije riječi: "bračni drug osiguranika" dodaju se zarez i riječi: "odnosno životni partner osiguranika koji je zaključio životno partnerstvo sa osobom istog pola u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola, odnosno vanbračni drug u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi".

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Postojanje vanbračne zajednice iz stava 1 tačka 3 ovog člana utvrđuje se u skladu sa članom 43b stav 2 ovog zakona."

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 16

U članu 67 stav 1 riječi: "od 21,6 %" zamjenjuju se riječima: "od 20,5 %".

U stavu 2 riječi: "osnovne cijene rada utvrđene opštim kolektivnim ugovorom za odgovarajuću kategoriju stručnosti" zamjenjuju se riječima: "najniže mjesečne osnovice doprinosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje".

Član 17

U članu 82 stav 3 mijenja se i glasi:

"Postupak za ostvarivanje prava po osnovu invalidnosti pokreće se na zahtjev osiguranika, odnosno poslodavca kod kojeg je osiguranik zaposlen, kao i na predlog izabranog doktora primarne zdravstvene zaštite".

Stav 7 briše se.

Dosadašnji stav 8 postaje stav 7.

Član 18

U članu 100 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"Naknada pogrebnih troškova isplaćuje se u inostranstvu ako je to propisano međunarodnim ugovorom, odnosno pod uslovima reciprociteta".

Član 19

Poslije člana 100 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 100a

Mjesečni iznosi penzije i novčane naknade za tjelesno oštećenje koji nijesu mogli biti isplaćeni jer korisnik nije dostavio potvrdu o životu, potvrdu o školovanju, prijavio promjenu adrese ili dostavio drugi dokaz neophodan za isplatu, naknadno će se isplatiti najviše za 12 mjeseci unazad računajući od dana kada, po dostavljanju potrebnih dokaza za isplatu penzije i novčane naknade, korisnik podnese zahtjev za isplatu".

Član 20

U članu 112 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Ponovno određivanje penzije iz stava 1 ovog člana vrši se primjenom odredaba čl. 19 do 29 ovog zakona, s tim što se lični koeficijent računa na osnovu zarada, naknada zarada, odnosno osnovica osiguranja iz perioda osiguranja za koji je utvrđen lični koeficijent već ostvarene penzije i iz ukupnog perioda osiguranja nakon ostvarivanja prava na penziju, izuzev iz godine u kojoj se ponovo određuje penzija."

U stavu 4 riječi: "st.1,2,i 3" zamjenjuju se riječima: "st.1 do 5".

Dosadašnji st. 3 i 4 postaju st. 4 i 5.

Član 21

U članu 113 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Fond za svoj rad odgovara Vladi".

Član 22

U članu 115 stav 2 mijenja se i glasi:

"Fond najmanje jednom godišnje, podnosi Vladi izvještaj o svom radu koji sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, podatke o realizaciji ciljeva iz programa rada Fonda, ocjenu stanja i mjera koje su preduzete za unaprjeđenje stanja i finansijski izvještaj."

Član 23

U članu 116 stav 1 tačka 2 mijenja se i glasi:

"donosi godišnji program rada koji sadrži podatke o ciljevima, indikatorima uspješnosti, aktivnostima koje su potrebne za realizaciju ciljeva i licima odgovornim za realizaciju i finansijski plan."

Član 24

U članu 117 stav 3 riječi: "sedam članova" zamjenjuju se riječima: "predsjednika i šest članova".

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

"Ako je u Upravnom odboru predviđen manji broj predstavnika reprezentativnih sindikata u odnosu na broj reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, primjenjuje se princip rotacije, u skladu sa njihovim posebnim sporazumom."

Dosadašnji stav 4 postaje stav 5.

Član 25

U članu 118 stav 1 riječ "Članovi" zamjenjuje se riječima: "Predsjednik i članovi".

Stav 2 briše se.

Član 26

U članu 119 stav 5 briše se.

Član 27

Član 120 mijenja se i glasi:

"Upravi odbor Fonda:

- 1) donosi Statut i opšte akte u skladu sa ovim zakonom;
- 2) imenuje i razrješava direktora Fonda;
- 3) donosi godišnji program rada Fonda;
- 4) donosi finansijski plan;

- 5) podnosi izvještaj o radu i finansijski izvještaj;
- 6) odlučuje o poslovanju Fonda;
- 7) donosi akte o usklađivanju penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod, u skladu sa ovim zakonom; i
- 8) odlučuje o drugim pitanjima i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom."

Član 28

Član 122 mijenja se i glasi:

"Direktor Fonda:

- 1) organizuje rad i poslovanje Fonda;
- 2) predstavlja i zastupa Fond i odgovoran je za zakonitost i kvalitet rada;
- 3) predlaže Statut, program rada i finansijski plan;
- 4) predlaže izvještaj o radu i finansijski izvještaj;
- 5) predlaže i druge odluke Upravnom odboru;
- 6) izvršava odluke Upravnog odbora;
- 7) utvrđuje unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u Fondu;
- 8) upravlja ljudskim i finansijskim resursima;
- 9) stara se o obezbjeđivanju javnosti rada Fonda;
- 10) rukovodi radom stručne službe Fonda; i
- 11) vrši druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom."

Član 29

Poslije člana 122 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 122a

Za direktora Fonda može biti imenovano lice koje ima VIII nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja ili devet godina radnog iskustva na drugim poslovima.

Nakon sprovedenog postupka javnog konkursa za direktora Fonda, u skladu sa propisima o državnim službenicima i namještenicima, lista za izbor kandidata dostavlja se Upravnom odboru radi imenovanja.

Direktora Fonda imenuje Upravni odbor, na pet godina, na osnovu javnog konkursa."

Član 30

U članu 123 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Na prava, obaveze i odgovornost zaposlenih u Fondu primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima."

Član 31

Član 165 mijenja se i glasi:

"Osnovicu za plaćanje doprinosa za lica iz člana 14 stav 1 tačka 1 ovog zakona čini najniža mjesečna osnovica doprinosa u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje."

Član 32

U članu 193a poslije stava 7 dodaju se dva nova stava koja glase:

"Najniža penzija iz člana 29 st. 3 i 4 ovog zakona od 1. januara 2020. godine vanredno se usklađuje za 13,16%.

Opšti akt o usklađivanju, u skladu sa stavom 8 ovog člana, donosi Fond."

Član 33

U članu 197đ stav 1 tač. 8 do 28 brišu se.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Izuzetno od odredbe člana 17 stav 1 ovog zakona, pravo na starosnu penziju osiguranik žena stiče kad navršši 15 godina staža osiguranja i:

- 1) u 2020. godini 61 godinu i devet mjeseci života;
- 2) u 2021. godini 62 godine života;
- 3) u 2022. godini 62 godine i tri mjeseca života;

- 4) u 2023. godini 62 godine i šest mjeseci života;
- 5) u 2024. godini 62 godine i devet mjeseci života;
- 6) u 2025. godini 63 godine života;
- 7) u 2026. godini 63 godine i tri mjeseca života;
- 8) u 2027. godini 63 godine i šest mjeseci života;
- 9) u 2028. godini 63 godine i devet mjeseci života".

U stavu 2 riječi: "do 2040. godine" zamjenjuju se riječima: "do 2019. godine".

U stavu 3 riječi: "tač. 1 do 28" zamjenjuju se riječima: "tač. 1 do 7", a riječi: "2040. godine" zamjenjuju se riječima: "2019. godine".

Poslije stava 3 dodaju se dva nova stava koja glase:

"Osiguraniku kome se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju iz stava 2 ovog člana u periodu od 2020. do 2028. godine snižava se u skladu sa članom 18 ovog zakona.

Godine života iz stava 2 tač. 1 do 9 ovog člana, čijim navršavanjem se, u periodu od 1. januara 2020. godine do 31. decembra 2028. godine, stiče pravo na starosnu penziju su godine života do kojih se u tom periodu, shodno odredbi člana 37 stav 1 tačka 2 ovog zakona, stiče pravo na invalidsku penziju".

Dosadašnji st. 2 i 3 postaju st. 3 i 4.

Član 34

U članu 197e stav 1 riječi: "1. januara 2022. godine" zamjenjuju se riječima: "1. januara 2026. godine".

Stav 2 mijenja se i glasi:

"Izuzetno od člana 27a ovog zakona, u periodu od 2026. godine do 2028. godine, osiguraniku ženi se prijevremena starosna penzija određuje na način kako se određuje starosna penzija, s tim što je iznos te penzije umanjen za 0,35% za svaki mjesec ranijeg odlaska u penziju prije navršenih:

- 1) u 2026. godini 63 godine i tri mjeseca života;
- 2) u 2027. godini 63 godine i šest mjeseci života; i
- 3) u 2028. godini 63 godine i devet mjeseci života."

Član 35

U članu 197ž u uvodnoj rečenici stava 1 riječi: "do 2024. godine" zamjenjuju se riječima: "do 2019. godine". Tač. 10 do 14 brišu se.

Član 36

Poslije člana 197l dodaje se novi član koji glasi:

"Član 197lj

Izuzetno od odredbe člana 17a ovog zakona, osiguranik muškarac stiče pravo na prijevremenu starosnu penziju kad navrši 15 godina staža osiguranja i:

- 1) u 2020. godini 62 godine i dva mjeseca života;
- 2) u 2021. godini 62 godine i četiri mjeseca života;
- 3) u 2022. godini 62 godine i šest mjeseci života;
- 4) u 2023. godini 62 godine i osam mjeseci života; i
- 5) u 2024. godini 62 godine i deset mjeseci života."

Član 37

Poslije člana 200 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 200a

Do 31. decembra 2030. godine osiguraniku koji prvi put ostvaruje pravo na penziju, kod izračunavanja visine penzije primjenom odredaba čl. 19 do 29 ovog zakona, iz obračunskog perioda za izračunavanje ličnog koeficijenta izuzimaju se kalendarske godine u kojima je osiguranik ostvario zaradu, naknadu zarade, odnosno osnovicu osiguranja na koje je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, koje su za osiguranika najnepovoljnije, u trajanju od jedne četvrtine navršenog efektivnog staža osiguranja, s tim što se svaka godina računa kao 1, svaki mjesec kao 0,0833, a svaki dan kao 0,00274.

U period od jedne četvrtine staža osiguranja iz stava 1 ovog člana uključene su 1992. i 1993. godina, ako je osiguranik u tim kalendarskim godinama navršio staž osiguranja.

Kalendarska godina iz stava 1 ovog člana je kalendarska godina u kojoj je osiguranik ostvario zaradu, naknadu zarade, odnosno bio osiguran na osnovicu osiguranja na koje je plaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, bez obzira na dužinu staža osiguranja navršenog u toj kalendarskoj godini.

Ako bi primjenom stava 1 ovog člana iz obračuna ličnog koeficijenta trebalo isključiti dio kalendarske godine, jer taj period ulazi u jednu četvrtinu staža osiguranja iz stava 1 ovog člana kao najnepovoljniji za izračunavanje ličnog koeficijenta, ta kalendarska godina neće se izuzeti iz obračuna ličnog koeficijenta, ako bi, sa stažom osiguranja iz te kalendarske godine, zbir staža osiguranja najnepovoljnijih ličnih koeficijenata u odnosu na jednu četvrtinu staža osiguranja bio veći za više od šest mjeseci.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana ne primjenjuju se ako osiguranik ima manje od 15 godina staža osiguranja za koje je plaćen doprinos Fondu.

Osiguranik koji je do dana stupanja na snagu ovog zakona po prvi put ostvario pravo na penziju, po zahtjevu koji je podnio od 1. januara 2020. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona, ima pravo da mu se, na njegov zahtjev, ponovo odredi penzija primjenom odredbi st. 1 do 5 ovog člana, ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine.

U slučaju iz stava 6 ovog člana, novi iznos penzije se određuje od dana kada je ostvareno pravo na penziju po prethodnom rješenju ali najranije od 1. januara 2020. godine."

Član 38

U članu 210 stav 1 riječi: "od 50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života" zamjenjuju se riječima: "od 51 (muškarac), odnosno 49 (žena) godina života".

U stavu 2 riječi: "50 (muškarac), odnosno 45 (žena) godina života" zamjenjuju se riječima: "51 (muškarac), odnosno 49 (žena) godina života".

Član 39

U članu 215 stav 6 poslije riječi: "197ž," dodaju se riječi: "197lj,".

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

"Prilikom određivanja penzije, u skladu sa stavom 6 ovog člana, lični koeficijent se računa na osnovu zarada, naknada zarada, odnosno osnovica osiguranja iz perioda osiguranja uzetih prilikom određivanja visine penzije po opštim propisima, kada je osiguranik ostvario pravo na penziju i iz perioda osiguranja nakon ostvarivanja prava na penziju, izuzev iz godine u kojoj se ponovo određuje penzija".

U stavu 7 riječi: "Odredba stava 6 ovog člana odnosi se" zamjenjuju se riječima: "Odredbe st. 6 i 7 ovog člana odnose se".

Dosadašnji stav 7 postaje stav 8.

Član 40

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 09-2/20-3/28

EPA 1035 XXVI

Podgorica, 30. jul 2020. godine

Skupština Crne Gore 26. saziva

Predsjednik,

Ivan Brajović, s.r.